

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Рая Христова Мадгерова

Катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Стопанския факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“ –
Благоевград

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област
на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално
направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Икономика и
управление (управление)“, обявен от Югозападен университет – Благоевград, ДВ брой
57 от 14 юли 2017 г.

*Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и
продукция, представена от участника в конкурса*

*Становището е изготвено съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ "Неофит
Рилски" - Благоевград № 1781 от 31.08.2017 г.*

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по
„Икономика и управление (управление)“ в професионално направление 3.7.
„Администрация и управление“ единствен кандидат е гл. ас. д-р Мариана Николова
Ушева, преподавател в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.
Представените документи съответстват на обявения конкурс.

I. Обобщени данни за дейността и научната продукция на кандидата

Общи данни за кандидата

Гл. ас. д-р Мариана Ушева завършва висше образование през 1991 г. в Коми
Държавен Педагогически Институт (КГПИ), гр. Сиктивкар – Русия. През 1993 г. тя
завършва редовна докторантура в Уралския педагогически университет, гр.
Екатеринбург – Русия, и придобива образователна и научна степен „Доктор по
философия и педагогика“.

Гл. ас. д-р Мариана Ушева има дългогодишен трудов стаж - консултантски,
експертен, управленски, преподавателски и научно-изследователски. От 2009 г. тя
заема академичната длъжност „Главен асистент“ в Стопанския факултет на ЮЗУ
„Неофит Рилски“.

Преподавателска дейност и работа със студенти

Преподавателската дейност на д-р М. Ушева включва провеждането на
лекционни курсове и семинарни занятия със студентите от ОКС „Бакалавър“ и
„Магистър“ в областта на управлението („Управленски бизнес етикет“, „Управление на
таланта“, „Управленски умения“, „Психология на управлението“, „Основи на
управлението“, „Планиране и прогнозиране“, „Бизнес планиране и контрол“) и по

маркетингови проблеми („Поведение на потребителя“, „Дистрибуционна политика“, „Управление на продажбите и бизнес логистика“). Тя осъществява преподавателска дейност и в чужбина - през 2011 г. преподава в Института за кадрово развитие и мениджмънт при Уралския държавен педагогически университет в Русия по три учебни дисциплини („Основы менеджмента“, „Деловой мониторинг“ и „Практикум по развитию управленческих навыков менеджеров“) по линия на Програма за професионална подготовка „Мениджър по маркетинг“.

Учебният процес по лекционните курсове, на които д-р Мариана Ушева е титуляр, е обезпечен с разработени от нея учебни програми.

Гл. ас. д-р Мариана Ушева е научен ръководител на 22 дипломанти, рецензент на 60 дипломни работи и научен ръководител на един докторант. Тя работи системно със студентите във връзка с организирането на тяхната научно-изследователска дейност и е академичен наставник на 20 студенти по Проект BG 051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“ на МОН по Програма „Развитие на човешките ресурси; организира и ръководи подготовката и участието на изявени студенти в Четвъртата всерусийска научно-практическа конференция "Младежта и управлението през XXI век", Русия (2011) и в Петата международна олимпиада за студенти от ВУЗ по мениджмънт, икономика и социология "Студентска мениджмънт-инициатива", Русия (2012).

Гл. ас. д-р Мариана Ушева се изявява активно в Катедра „Мениджмънт и маркетинг“, Стопанския факултет и университета като отговорник и член на факултетската комисия за осигуряване и оценяване на качеството на образованието.

Проектна дейност

От представените документи във връзка с конкурса е видно, че гл. ас. д-р Мариана Ушева има значителен опит в проектната дейност. Още в периода на трудовата ѝ дейност като главен експерт по „Образование, младежки дейности и спорт“ и началник отдел „Образование“ в Община Благоевград тя е участвала като координатор, ръководител, респ. член на екип в подготовката и реализацията на проекти по национални програми в сферата на образованието. В ЮЗУ „Н. Рилски“ д-р Ушева също участва в реализацията на редица научно-изследователски и образователни проекти - вътрешно-университетски (9 проекта), национални (1 проект) и международни (2 проекта).

Членство в научни и образователни организации и експертна дейност

Д-р М. Ушева е член на български и чуждестранни научни и образователни организации и асоциации (Съюз на икономистите в България, Българска камара за образование, наука и култура, Общество „Знание“, Нова икономическа асоциация – Москва, Русия, Организационен комитет за научни проекти към Института за кадрово развитие и мениджмънт и Научно-образователен център по изучаване и проектиране на професионални компетенции на специалистите към Уралския държавен педагогически университет), член на Руската академия по естествени науки (секция „Икономически науки“) - Москва, Русия, където са ѝ присъдени научни звания „Професор“ (Диплом №

4105 от 23.06.2010) и „Член кореспондент“ (Писмо с № 1277705472/12.07.2010), член на редакционни колегии на научни списания в страната и чужбина (сп. „Предприемачество“, „International Journal of Applied and Fundamental Research“, „Современные проблемы науки и образования“, „Педагогическое образование в России“) и др.

Д-р М. Ушева е рецензент на научни публикации и учебници в издания в България и чужбина. Тя е приложила справки за членство в национални и международни организации и асоциации, в редколегии и за рецензираните от нея научни трудове.

Допълнителна квалификация

От предоставените справки е видно, че д-р Ушева непрекъснато усъвършенства своята професионална квалификация под различна форма – курсове за повишаване на квалификацията (8 бр.), специализации (1 бр.) и др. в страната и чужбина по различни проблеми – финансиране по европейски програми, управление на качеството, технологии и организации в туристическия бизнес, педагогическа психология, интерактивни методи на обучение, управление на човешкия потенциал, изследване на управленските системи в отрасловите организации, мениджмънт и др. Специализациите са проведени в такива институции, като Румънско-Американски университет (Румъния), Уралски държавен педагогически университет (Русия), Институт по публична администрация и европейска интеграция, Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Научна продукция

Гл. ас. д-р Мариана Ушева е представила за участие в конкурса 55 публикации с общо 2292 броя страници. От представените трудове 26 бр. са публикувани в чужбина. Значителна част от публикациите са самостоятелни - 83,6% (46 броя).

В представените 5 колективни публикации д-р М. Ушева има самостоятелни раздели (4 бр. колективни монографии и 1 учебник). Половината от публикациите са на чужд език (50,9%), като от тях 23 бр. са на руски език и 5 бр. - на английски език.

Разпределението на публикациите, с които кандидатката участва в конкурса, по вид и обем е следното:

Вид на публикациите	Брой	Самостоятелни	В съавторство	В колективни разработки със самостоятелни раздели	В България	В чужбина	На български език	На чужд език	Брой страници
Монографии	7	3	4	4	3	4	3	4	1044
Студии	1	-	1	-	1	-	1	-	24
Статии	39	36	3	-	19	20	17	22	291
Учебници	5	4	1	1	5	-	5	-	912
Доклади	3	3	-	-	1	2	1	2	21
Общо	55	46	9	5	29	26	27	28	2292

Тематичната насоченост на представените трудове съответства на тематичното направление на конкурса. Представената научна продукция е достатъчна по обем и вид за участие в конкурса.

Представена е подробна справка с цитирания (общо 39, от които 15 – в български източници, 24 – в чуждестранни издания), от която е видно, че трудовете на гл. ас. д-р М. Ушева са познати на научната общност. Доказателство за това са и получените награди във връзка с изследователската и публикационна дейност – диплом на лауреат за учебника „Управленски бизнес етикет“ от участие през 2010 г. във Всерусийска изложба-презентация на учебно-методически издания, организирана от Руската академия по естествени науки, Москва, Русия (21-24.09.2010г.); диплом II степен в номинацията "Функционален мениджмънт" (производство, финанси, маркетинг, логистика) за монографията "Мърчандайзинг - управление на поведението на потребителя и купувача" от участие в международната изложба на научни и методически издания по мениджмънт и икономика, организирана от Уралския държавен педагогически университет, Екатеринбург, Русия (30.3.2012г.); златен медал „Европейско качество“ (Протокол 31/7.06.2013г.) от Руската Академия по естествени науки, Москва, Русия.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси

Според представените за участие в конкурса публикации научните разработки на кандидата са в следните тематични области:

- ◆ Основна тема на научните разработки е управлението и проблеми на управленската практика, разглеждани през призмата на организацията, на човешките ресурси, на талантите в организацията, стила на ръководство, ролята на мениджъра и пр. От всички публикации почти 52% са посветени на тази проблематика (публикации с номера 2, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 39, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55).

- ◆ В значителна степен е застъпена темата за лидерството (публикации с номера 1,4, 28, 34, 35, 45, 51).

- ◆ Немалък е дялът и на публикациите, разглеждащи някои педагогически и психологически аспекти на управлението на човешките ресурси – мотивация, обучение, образователна подготовка на мениджърите и др. (публикации с номера 5, 6, 13, 19, 22, 36, 37, 38, 43, 46).

- ◆ Част от разработките разглеждат и проблеми на управлението на потребителското поведение, на продажбите, както и състоянието и развитието на бизнеса и свързани с него процеси (публикации с номера 3, 9, 10, 11, 12, 18, 21,40).

Основно място между публикациите по темата на конкурса заемат монографичните трудове „Позитивно лидерство“ (2010 г.) (№ 1) и „Управление на таланта (Talent Management)“ (2010 г.) (№ 2), както и съответните раздели от колективните монографии с номера 4, 6 и 7. Съществен аспект от управлението представя и монографията „Мърчандайзинг – управление на поведението на потребителя и купувача“ (2011 г.) (№ 3). Учебниците и учебните помагала са свързани с преподаваните от д-р Ушева учебни дисциплини (публикации с номера 8, 9, 10, 11 и 12).

Представените за оценяване научни трудове се отличават с актуалност и значимост за управленската практика, високо теоретично равнище и задълбоченост на изследванията, прилагане на подходяща методология на научното изследване. Постигнатите резултати са плод на направените обобщения и систематизиране на съществуващите теоретични концепции по разглежданите въпроси, както и на резултати от проведени емпирични изследвания и апробиране на вижданията на автора в практиката на организациите.

Приноси

Формулираните от гл. ас. д-р Мариана Ушева приноси отразяват съдържанието на представените за конкурса научни трудове. Те имат научно-теоретичен и приложен характер. Изразените в научната продукция възгледи и изводи в значителна степен разширяват, обогатяват и задълбочават теоретичните идеи и знание в областта на управлението в разглежданите аспекти. В разглежданите научни публикации са обобщени, систематизирани и критично оценени съществуващите научни идеи в съответните тематични области. Необходимо е да се отбележи, че са доразвити основни теоретико-методологични постановки и практико-приложни аспекти на позитивното лидерство и управлението на таланти и е обогатен арсенала на българската теория и практика в тези сфери.

Анализът на представените за оценяване научни публикации разкрива, че приносите са лично дело на автора.

III. Бележки и препоръки

Като критична бележка може да се посочи, че броят на публикациите на английски език е твърде малък, поради което се ограничава достъпа на значителна част от научната общност, проявяваща интерес към разглежданите проблеми, до идеите и изводите на автора. В тази връзка препоръчвам на д-р М. Ушева в бъдеще с цел нарастване на международната популярност на изследванията и получените резултати да увеличи публикационните си изяви на английски език в по-широк кръг престижни международни издания. Като отчитам научните ѝ интереси, които са видни от представените за оценка публикации, мога да отправя препоръка в бъдещата си изследователска работа тя да обърне внимание на такива интересни за науката и практиката на предприемачеството теми (вкл. и за обучението на студентите), като лидерството, работата с талантите и психологическите аспекти на управлението в предприемаческата дейност.

IV. Заключение

Представената за рецензиране научна продукция е достатъчна по вид, обем и качество и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Публикациите и научните постижения на гл. ас. д-р М. Ушева разкриват, че тя се отличава с високите си изследователски качества.

Имайки предвид количествените и качествените характеристики на научната продукция, безспорните научни приноси и качествата на кандидата, считам, че представената кандидатура отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

На тази основа предлагам гл. ас. д-р Мариана Николова Ушева да бъде избрана на академичната длъжност „Доцент“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград по „Икономика и управление (управление)“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

06.10.2017 г.

Изготвил становището:
(проф. д-р Р. Мадгерова)